

torek, 21. 1. 2014, 09.09

Generalka za generacijo: dvoboj konvencionalizma in razsvetljenstva

Avtor: Igor Đukić 3

Mala drama tokrat gosti Generalko za generacijo, provokativno nastrojen performans iz serije Vie Negative Nerazrešljivo.

Via Negativa je mednarodni projekt sodobne scenske umetnosti, ki pod umetniškim vodstvom gledališkega režiserja Bojana Jablanovca deluje od leta 2002. Projekt je nastal iz potrebe po preverjanju smisla, pomena in razlogov za obstoj gledališča danes ter iz prepričanja, da rezultat umetniškega ustvarjanja v temelju določa način (postopek, metoda) njegove produkcije. Osnovno ustvarjalno polje Vie Negative je performativni "jaz – tukaj in zdaj": moja zgodba, moje telo, moje stališče, moja gesta ...

V dveh tako različnih, globoko v srčiki pa sorodnih kulturnih institucijah, ki z nenehnim raziskovanjem gledaliških sfer, dimenzij in prostorov (analizirani problemi so isti, razlikujejo se le v obliki) razgaljata pojem kulture in definirata kulturno, so se odločili za revolucionarni in neposredni spopad različnih ustvarjalnih procesov.

Na enem bregu umetniški "teroristi in ugrabitelji", člani Vie Negative, **Katarina Stegnar, Grega Zorc in Marko Mandić**, na nasprotnem njihove "žrtve", sede zvezani, s prelepljenimi usti in povešenimi glavami igralci Drame, **Veronika Drolc, Matija Rozman in Boris Mihalj**. Prvi na vrhuncu svoje uporniške ustvarjalne poti, drugi njihova bleda, utrujena in postarana podoba v prihodnosti.

Pa je umetnost sploh upravičeno ločiti, jo s točno začrtanimi barikadami omejiti na to in ono? Generalka za generacijo je dokaz, da se tudi, če bi to želeli, enačba ne izide. Navidezni poskus, da performerji tradicionalno gledališko formo podredijo svojim zakonom, klavrno propade, saj se vloge ob koncu predstave zamenjajo. Mučeniki se tako preobrazijo v mučitelje, ti pa v zvezane talce. Spekter umetnosti je že tako širok in svoboden, da je simbiozno spajanje raznolikih procesov neizogibno.

Začetno branje manifesta v maniri zamaskiranih islamističnih ekstremistov o tem, kako politika z nepremišljenimi potezami in dejanji deviantno kroji slovenski umetniški prostor ("slovenska politika že generacije in generacije kulturo zavija v svoje prežvečene ideološke plenice"), se v nadaljnji uri in pol prelevi v niz osebnoizpovednih pripovedi in (ne)kontroliranih izpadov avtorjev (Mandića, Zorca in Stegnarjeve), ki poskušajo prek svojih vlog (Mihalja, Rozmana in Drolčeve) interpretirati same sebe in lasten kulturni pogled na svet.

Koncept tipične gledališke predstave tu ne velja, saj nastopajoči z neprestano korelacijo in nagovarjanjem občinstva, najsi bo to skupno prepevanje zdravice ob Zorčevem 103. rojstnem dnevu, sladkanje z rojstnodnevno torto ali – striktno za potrebe performansa – spodbujanje uporabe pametnih telefonov, ustvarjajo nikoli dolgočasno intimno napetost in v enigmo ujet občutek umetniške pripadnosti. Da, tudi občinstvo s(m)o kulturniki.

Naj sklenem z mislijo ustvarjalcev: "Generalka za generacijo je obračun s kulturo, ki ji ne pripadamo, s prihodnostjo, ki je nočemo, in obračun z generacijo, ki to že predolgo prenaša – in ji pripadamo tudi sami!"

Boj za svobodo kulture se torej začneja. Pridružite se mu ...